

Scenariusz lekcji wychowania fizycznego dla uczniów klas IV – VI prowadzonej na platformie edukacyjnej

Temat zajęć: Historia maskotki olimpijskiej, cz.2. Maskotki zimowych Igrzysk Olimpijskich.

Adresaci: uczniowie szkoły podstawowej.

Czas zajęć: na platformie do 30 min, stacjonarnie – 45 min.

Forma pracy: platforma edukacyjna lub stacjonarnie.

Cel zajęć: Poszerzanie wiedzy na temat Igrzysk Olimpijskich.

Cele operacyjne

Uczeń:

1. prezentuje informacje dotyczące maskotek olimpijskich,
2. argumentuje wybór najatrakcyjniejszej maskotki,
3. potrafi wskazać, co łączy maskotkę z krajem, w którym organizowane są igrzyska.

Forma zajęć:

Prezentacja materiału

Dyskusja moderowana przez nauczyciela

Prowadzenie zajęć:

Zajęcia odbywają się na platformie edukacyjnej.

Przebieg zajęć:

Po powitaniu nauczyciel przedstawia temat i cele lekcji i przystępuje, jak w części 1, do omówienia maskotek na poszczególnych zimowych Igrzyskach Olimpijskich.

Maskotka XII Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Innsbrucku (1976)

Pierwsza oficjalna maskotka pojawiła się na XII Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Innsbrucku w 1976 roku.

Był to bałwanek (po niemiecku Schneemann) o imieniu „Mandele”; stąd pojawiało się często określenie: „Schneemandl”.

Maskotka została wykonana z białego plastiku; bezpośrednio do głowy bałwanka przylegały dłonie i stopy.

Bałwanek miał:

- czerwony nos w kształcie marchewki,
- duże czarne oczy,
- na głowie pomarańczowy tyrolski kapelusz z białym sznurkiem i do tego uśmiechał się radośnie od ucha do ucha.

Postać bałwanka reprezentowała śnieg i zimę, rozśpiewany i roztańczony Tyrol oraz słynną tyrolską gościnność.

**Maskotka XIII Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Lake Placid
(1980)**

Szop pracz „Roni”

Maskotką XIII Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Lake Placid był nadrzewny ssak drapieżny szop pracz, któremu nadano imię „Roni”. Szop pracz jest charakterystycznym zwierzęciem dla gór Adirondack, w których położone jest Lake Placid.

Zwierzę to (o długości około 65-80 cm) posiada cenne futro barwy żółtawo-brązowo-siwej oraz charakterystyczny długi pręgowany ogon (długości 25 cm).

Zwierzę łatwo się oswaja z człowiekiem.

Wybór szopa na maskotkę igrzysk był niezwykle trafny. Uważano bowiem, że charakterystyczne czarne pasy na pysku szopa oraz duże, wypukłe oczy przypominają gogle noszone przez narciarzy. Toteż „Roniego” przedstawiano najczęściej jako narciarza w stroju sportowym i ze sprzętem narciarskim. Na torsie maskotki widniał emblemat XIII Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Lake Placid.

Ciekawostka:

W konkursie na imię maskotki zwyciężył 12-letni chłopiec o polskim nazwisku: Tom Golonka ze szkoły z Guilderland w stanie Nowy Jork, który sympatycznego szopa pracza nazwał „Roni”. Była to skrócona forma nazwy szopa, używana przez Indian z plemienia Irokezów, którzy zamieszkiwali te tereny przed przybyciem białych osadników. Tom przeczytał wiele książek na temat życia plemion indiańskich, zanim wymyślił imię „**Roni**”.

Maskotka XIV Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sarajewie (1984)

Wilczek „Vučko”

Wilczek „Vučko”

Maskotką XIV Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sarajewie był młody wilk górski o porozumiewawczym spojrzeniu i uśmiechu.

Wilk jest największym zwierzęciem gatunku z rodziny psowatych o długości ciała ok. 130 cm, wysokości ok. 85 cm i puszystym ogonie do 50 cm

- Posiada masywną budowę i mocne uzębienie.
- Poluje zwykle nocą na zwierzęta kopytne.
- Żyje w stadach (watahach).
- Występuje na obszarze Gór Dynarskich, wśród których położone jest Sarajewo.
- Wilk jest częstym bohaterem baśni tego regionu. Symbolizuje też zimę.

„**Vučko**” od początku budził sympatię, gdyż przypominał śmieszne i ulubione postacie z Disneylandu. Był bohaterem tysięcy artykułów prasowych, reportaży radiowych i transmisji telewizyjnych.

Na rysunkach pojawiał się jako narciarz, skoczek narciarski, łyżwiarz, który brak umiejętności nadrabiał ambicją, bojowością i odwagą.

Według MKOl dzięki tej maskotce udało się zmienić niekorzystny wizerunek wilków w tym rejonie.

Maskotki XV Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Calgary (1988)

Niedźwiadki polarne „Hidy” i „Howdy”

Uczestników XV Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Calgary witały dwa młode niedźwiedzie polarne.

Misie polarne były rodzeństwem. Dziewczynkę nazwano „Hidy”, a chłopca „Howdy”.

Imiona maskotek nawiązywały do popularnych pozdrowień w języku angielskim. „Hidy” mieści w sobie „Hi”, angielskie „Cześć”, a Howdy” to skrót od „How do you do” (Jak się masz?).

„Hidy” i „Howdy” stanowiły symbole obszaru arktycznego w północnej części kontynentu amerykańskiego.

Rodzeństwo uosabiało serdeczność i gościnność Kanadyjczyków.

W przeciwieństwie do niedźwiedzi brunatnych, które zapadają w sen zimowy, niedźwiedzie polarne pozostają aktywne w czasie mroźnej zimy i żyją w sąsiedztwie ludzi, zamieszkujących ten arktyczny region. Przed wiekami te rozległe tereny, porośnięte borami i pełne dzikiej zwierzyny, zamieszkane przez plemiona indiańskie, przemierzali samotnie traperzy i myśliwi – pierwsi osadnicy Kanady. W niebywale trudnych warunkach tworzyli oni nowe państwo. Maskotki, nawiązujące do tamtych czasów, (ubrane w stroje i kapelusze kowbojskie), miały wyzwolić u olimpijczyków kanadyjskich cechy, jakie posiadali pierwsi osadnicy kraju klonowego liścia: odwagę, odporność na trud i wolę zwycięstwa.

Maskotka XVI Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Albertville (1992)

Chochlik górski „Magique”

Konkurs na olimpijską maskotkę wygrał chochlik górski – psotny duch gór, który według dawnych legend ludowych, nawiedzając niegdyś okoliczne wsie, zwykł nagłym, przejmującym chichotem przerywać ciszę i spokój mieszkańców.

Maskotkę nazwano „**Magique**” (magik, czarodziej), bo miała przynieść ekipie francuskiej szczęście, a organizatorom krociowe zyski.

Maskotka przypominała gwiazdzistego skrzata gór, a imię odnosiło się do skojarzenia gwiazdy z magią.

Kształt gwiazdy symbolizował marzenia i wyobraźnię, a strój maskotki był w barwach narodowych Francji: czerwieni, bieli i ciemnym błękicie.

Głowę maskotki zdobiła spiczasta czerwona czapka z pomponikiem na sznurku, jaką noszą krasnoludki w bajkach.

Maskotki XVII Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Lillehammer (1994)

Królewskie dzieci „Håkon” i „Kristin”

Te maskotki to XIII-wieczne postacie historyczne, ważne dla dziejów Norwegii oraz okolic Lillehammer: Håkona IV Håkonsona, króla Norwegii w latach 1217–1263 i jego ciotki, królowny Kristin.

Były to pierwsze maskotki olimpijskie obrazujące postacie ludzkie oraz pierwsze maskotki o rodowodzie historycznym.

Legenda głosi, że w XIII wieku król Norwegii Sverre, wspierany przez swoich stronników Birkebeinersów, toczył wojnę przeciwko żądnym władzy Baglersom. Podczas starć wojennych dwóch żołnierzy królewskich umknęło przed wrogiem nocą z Lillehammer z 18-miesięcznym Håkonem, wnukiem króla Sverre i przedzierało się z dzieckiem na nartach przez bory i zamiecie śnieżne na północ. Podczas ucieczki kryjówki i schronienia udzieliła im ciotka Håkona – Kristin, córka króla Sverre.

Maskotki zostały przedstawione jako dwoje jasnowłosych i niebieskookich dzieci królewskich ubranych w tradycyjne stroje norweskie z tamtej epoki, na których widniało logo XVII Zimowych Igrzysk Olimpijskich.

Wyprodukowano je z różnych materiałów i w różnych rozmiarach jako pluszowe lalki, MASKOTKI OLIMPIJSKIE, rzeźbione drewniane figurki, pamiątki z plastiku oraz ozdoby metalowe.

Maskotki XVIII Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Nagano (1998)

Sowy śnieżne „Sukki”, „Nokki”, „Lekki”, „Tsukki”

Podczas wytyczania narciarskich tras olimpijskich natrafiono na skupisko sów śnieżnych – gatunku chronionego.

By ich nie płoszyć, zmieniono trasę, a cztery śnieżne sowy „Snowlets” – po japońsku „Yukinko” – zostały maskotkami igrzysk w Nagano oraz symbolem szacunku dla ekologii.

Reprezentowały cztery żywioły:

- „Sukki” – ogień
- „Nokki” – powietrze
- „Lekki” – ziemię
- „Tsukki” – wodę

Sowy śnieżne z rodziny puszczykowatych należą do drapieżnych ptaków chronionych. Posiadają krępe ciało o długości około 60 cm i rozpiętości skrzydeł około 160 cm.

- Są suto upierzone o białym ubarwieniu z czarnymi plamkami.
- Mają duże oczy osadzone frontalnie i ostry hakowaty dziób. Posiadają doskonały wzrok i słuch.
- Polują o świcie i o zmierzchu.
- Występują na bezdrzewnych, pagórkowatych terenach Skandynawii, środkowej Azji i Ameryki Północnej.

Sowy uchodzą za symbol mądrości.

Imiona sówek wybrane zostały spośród 47 484 propozycji Japończyków.

Każda z nich symbolizowała jeden rok z czterech lat olimpiady, a cztery sowy razem reprezentowały okres jednej olimpiady oraz cztery główne wyspy japońskie: Hokkaido, Honsiu, Kiusiu, Sikoku.

Wizerunki maskotek nie były podobne do śnieżnych sów. Były to raczej różnokolorowe pluszaki o charakterystycznym sowim wyrazie oczu.

Maskotki XIX Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Salt Lake City (2002)

Biały zając „Powder”, niedźwiedź „Coal” i kojot „Copper”

Na maskotki olimpijskie wybrano troje chronionych zwierząt z rodziny ssaków żyjących w lasach Gór Skalistych:

BIAŁEGO ZAJĄCA – bielaka, mniejszego od szaraka (dług. ok. 55 cm), który posiada zmienne ubarwienie sierści; latem szarobrazowe, a zimą bielejące z ciemnymi końcami uszu;

NIEDŹWIEDZIA – drapieżnika (wys. 1,2–2,5 m) o ubarwieniu brunatnym i masywnej budowie ciała;

KOJOTA – drapieżnika o wyglądzie małego wilka (dług. ok. 1m i wys. 55 cm), posiadającego sierść żółtawą w szare i czarne plamki. Te trzy maskotki symbolizowały tradycję, przyrodę i legendy amerykańskiego Zachodu.

Przed wiekami plemiona indiańskie – pierwotni mieszkańcy Stanu Utah – grawerowali na skalnych ścianach gór sylwetki zwierząt, które żyły na tym terenie. Stały się one podstawą wierzeń i legend, które nauczyły całe pokolenia ludzi szacunku i respektu dla świata zwierząt oraz życia w zgodzie z naturalnym środowiskiem.

Naskalne rysunki zwierząt w stanie Utah stały się inspiracją dla twórców maskotek olimpijskich.

Zgodnie z ubarwieniem sierści zwierząt maskotki nazwano:

- białego zająca – „Powder” (proszek),
- kojota – „Copper” (miedź),
- niedźwiedzia – „Coal” (węgiel).

Imiona maskotek nawiązywały do surowców naturalnych stanu Utah oraz do śniegu. Cechy charakterystyczne tych zwierząt odzwierciedlały łacińskie motto olimpijskie Citius-Altius-Fortius (szybciej, wyżej, silniej).

Biały zając to Citius – szybciej

Kojot to Altius – wyżej

Niedźwiedź to Fortius – silniej

Maskotki XX Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Turynie (2006)

Śnieżka „Neve” i kostka lodu „Gliz”

Dwie rysunkowe postacie, przedstawiające śnieżną kulę i kostkę lodu, o dźwięcznych imionach: „**Neve**” i „**Gliz**”. Twórca maskotek powiedział, że jego maskotki reprezentują olimpijskie wartości: przyjaźń, fair play i ducha współzawodnictwa.

Obydwie maskotki odzwierciedlały dwa naturalne elementy zimy: **śnieg** i **lód**, bez których nie mogłyby się odbywać zimowe igrzyska olimpijskie.

„**Neve**” była delikatną, miłą i elegancką śnieżką o zaokrąglonych kształtach, ubraną w czerwony kostium.

„**Gliz**” był kostką lodu, ubraną w niebieski kostium.

Na strojach maskotek widniał emblemat igrzysk. Uśmiechały się filuternie i emitowały radość, entuzjazm, pasję i kulturę. Razem były symbolem młodej generacji, pełnej życia i energii.

Maskotki przypominały sylwetki z obrazkowych historyjek, filmów animowanych i gier komputerowych dla dzieci.

Maskotki XXI Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Vancouver (2010)

Niedźwiedź morski „Miga”, Wielka Stopa „Quatchi” i świstak górski „Mukmuk”

MIGA

MUKMUK

QUATCHI

Na XXI Zimowe Igrzyska Olimpijskie wybrano trzy maskotki, którym nadano imiona „**Miga**” i „**Quatchi**” (oficjalne maskotki) oraz „**Mukmuk**” (towarzyszająca im nieoficjalna maskotka).

Maskotkami były istoty wzorowane na rdzennej faunie i zainspirowane legendami zachodniokanadyjskich Indian.

„**Miga**” była mitycznym niedźwiedziem morskim, w połowie orką i w połowie białym niedźwiedziem.

Orka, ssak drapieżny z rodziny definowanych i rzędu waleni, o długości 6-10 metrów i ciężarze około 5 ton, żyje w Oceanie Spokojnym w pobliżu Vancouver w Kolumbii Brytyjskiej. Ubarwiona na grzbiecie czarno, od spodu biało. Ma zaokrąglony pysk, duże trójkątne płetwy piersiowe i długą trójkątną płetwę grzbietową.

Niedźwiedź – baribal – najbardziej pospolity niedźwiedź biały, występujący na wyspach, wybrzeżach i polach lodowych wokół bieguna północnego. Ubarwiony jest biało lub kremowo. Ma stosunkowo małą głowę, długą szyję, długi tułów (2,5 m) oraz szerokie stopy. Jego wysokość w kłębie dochodzi do 1,60 m. Według dawnych legend niedźwiedź kermodei był również znany jako niedźwiedź-duch.

„**Miga**” jako maskotka wyglądała jak pluszowy miś o czarnym ubarwieniu z białym pyskiem i białym brzuszkiem oraz czarną płetwą grzbietową. Szyję miała owiniętą zielonym szalem, na którym widniało logo igrzysk. Maskotka reprezentowała snowboarding.

Drugą oficjalną maskotką był „**Quatchi**”.

Imię maskotki wywodziło się z angielskiej nazwy: „Sasquatch” (dziki człowiek), znany pod nazwą „Big Foot” (Wielka Stopa). Sasquatch był dużym (wzrostu około 2–2,40 m), włochatym, człekokształtnym stworem (małpoludem), znanym z legend indiańskich, poruszającym się na dwóch nogach o dużych stopach. Zamieszkiwał w przeszłości tajemnicze lasy zachodniej Kanady. Jest północnoamerykańskim odpowiednikiem Yeti (człowieka śniegu).

Quatchi – jako rudobrzęza włochata maskotka przypominał dzikiego stworka. Reprezentował hokej na lodzie.

Maskotkom oficjalnym „Miga” i „Quatchi” towarzyszyła często zaprzyjaźniona, nieoficjalna maskotka „**Mukmuk**” – górski świstak, gryzoń z rodziny wiewiórkowatych. Świstak ma ciało krępe o zabarwieniu szarżółtym i długim ogonie. Zaniepokojony świszczce.

Wszystkie trzy maskotki reprezentowały hasło XXI Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Vancouver, które brzmiało „With Glowing Hearts” (Z gorejącymi sercami) – zaczerpnięte z hymnu Kanady: „O Canada”.

Maskotki XXII Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Soczi (2014)

Lampart, niedźwiedź polarny i zajęczek

Trzy maskotki: **lampart, niedźwiedź polarny i zajęczek** symbolizowały trzy najważniejsze wartości olimpijskie: **przyjaźń, szacunek i dążenie do doskonałości**. Wybór maskotek nawiązywał również do trzech miejsc na podium zwycięzców olimpijskich.

O wyborze lamparta na maskotkę zdecydowały jego cechy fizyczne: szybkość, zwinność, skoczność, siła i wytrzymałość, potrzebne również zawodnikom.

Lampart od dawna zamieszkuje regiony Kaukazu, a obecnie jest w Rosji pod ochroną. Jest dużym ssakiem drapieżnym, osiąga długość 100-150 cm, wysokość 60-80 cm i waży 60-90 kg; ma muskularną budowę, sztyletowate kły i ostre pazury, posiada brązowo-żółte ubarwienie z białym brzuchem i czarnymi plamami w kształcie rozetek na ciele. Żywi się ssakami, rybami, ptakami i gryzoniami. Prowadzi zazwyczaj nocny, samotny tryb życia. Odgłosy wydawane przez lamparta przypominają głębokie mruczenie i niskie warczenie.

Lampart jako maskotka olimpijska był szczęśliwym stworzeniem. Uprawiał snowboard, lubił wspinaczki górskie, pełnił funkcję przewodnika i ratownika górskiego. Jego misją na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Soczi była opieka nad wolontariuszami, sportem oraz ochrona środowiska naturalnego. Symbolizował odradzający się świat zwierząt oraz dynamikę zmian w kraju.

Niedźwiedź polarny

Misie polarne należą do rodziny ssaków drapieżnych. Zamieszkują arktyczne regiony świata oraz wyspy, wybrzeża i pola lodowe wokół bieguna północnego. Gatunek ten objęty jest ochroną międzynarodową. Niewidoczne są na tle lodu i śniegu dzięki białemu lub kremowemu ubarwieniu. Długie futro pokrywa je łącznie z łapami, chroniąc od mrozu i ułatwiając poruszanie się po lodzie. Doskonale biegają i pływają. Polują głównie na foki. Prowadzą samotny, wodno-lądowy tryb życia.

Misia polarnego jako maskotkę w Soczi cechowały wdzięk, gościnność i ciekawość świata. Interesował się różnymi sportami: narciarstwem, łyżwiarstwem szybkim, saneczkarstwem i bobslejami. Reprezentował tradycję i dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe kraju.

Biały zajęc należy do rodziny ssaków z rzędu czterosiekaczowców. Zimą zmienia ubarwienie z szarobrązowego na bielejące. Zamieszkuje północne tereny Europy i Azji. Jest szybki i bystry.

Zajączek, jako maskotka olimpijska był aktywny, życzliwy i gościnnie.

Jego misją w Soczi było witanie uczestników i gości. Lubił śpiewać i tańczyć, uprawiał łyżwiarstwo figurowe. Był odpowiedzialny za program kulturalny igrzysk.

Na wszystkich maskotkach widniał emblemat Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Soczi. Wszystkie trzy maskotki olimpijskie w Soczi od początku budziły sympatię. W czasie trwania igrzysk przebywały na wszystkich arenach sportowych, obserwując rywalizację olimpijską. Pojawiły się również podczas ceremonii zamknięcia XXII Zimowych Igrzysk Olimpijskich, żegnając zawodników i widzów.

Na zakończenie lekcji nauczyciel moderuje dyskusję zadając pytanie:

Która z maskotek jest najbardziej interesująca i dlaczego?

Uwagi:

Dla sprawniejszego przeprowadzenia lekcji zaleca się wydrukowanie samego tekstu, a na ekranie monitora prezentowanie jedynie grafik przy jednoczesnym wykorzystaniu wydrukowanego tekstu.

Bibliografia:

1. **Maria Rotkiewicz** – „Symbole i maskotki olimpijskie” – Polski Komitet Olimpijski
2. Internet – Google.com

opracowanie Maja Korcz
doradca metodyczny